Pytania i odpowiedzi dla naboru FELD.13.01-IP.02-001/26

1. **Proszę o informacje czy w programie związanym z „dual use", który za chwile będzie ogłoszony przez COP będzie można nabyć maszyny i całą linię do produkcji kół zębatych czy nie?**

   Zapisy Regulamin wyboru projektów w § 5 Przedmiot naboru dla typu 1 stanowią, że „1.inwestycje produkcyjne w przedsiębiorstwach z obszaru technologii, produktów lub procesów istotnych dla zdolności obronnych lub odporności, z możliwością obejmowania technologii o podwójnym zastosowaniu (dual-use)" oraz „Przykładowy rodzaj przedsięwzięć możliwych do realizacji w ramach wymienionego typu to: 1. Inwestycje w przedsiębiorstwach dotyczące technologii, produktów lub procesów o znaczeniu dla zdolności obronnych lub technologii podwójnego zastosowania".

   Ponadto w ramach § 10 Kwalifikowalność wydatków Regulaminu wyboru wskazano zakres wydatków kwalifikowalnych dla naboru i poszczególnych typów projektu. W typie 1 wskazano m.in.: zakup, dostawę, instalację i uruchomienie rzeczowych aktywów trwałych, w szczególności maszyn, urządzeń, linii technologicznych, specjalistycznego oprzyrządowania oraz infrastruktury produkcyjnej wraz z jednorazowym instruktażem w ich obsłudze;

   Więc co do zasady w ramach typu 1 możliwy jest zakup maszyn lub linii produkcyjnych.

   Należy jednak pamiętać, że ostateczna decyzja o kwalifikowalności wydatku należy do eksperta oceniającego wniosek o dofinansowanie w całości swoich założeń.

2. **Jak należy rozumieć wymóg, zgodnie z którym „miejscem realizacji projektu musi być województwo łódzkie", w odniesieniu do organizacji badawczej mającej siedzibę poza województwem łódzkim? Czy organizacja badawcza może realizować część swoich merytorycznych prac B+R, np. specjalistyczne badania laboratoryjne, z wykorzystaniem infrastruktury znajdującej się w jej siedzibie w województwie śląskim, czy też wszystkie prace B+R objęte projektem muszą być fizycznie wykonywane na terenie województwa łódzkiego?**

   Tak, we wskazanej sytuacji organizacja badawcza może realizować część swoich prac poza województwem łódzkim. To oznacza, że organizacja badawcza pełniąca ramach realizowanego projektu rolę konsorcjanta i posiadająca siedzibę poza województwem łódzkim może realizować zakres badań w swojej siedzibie. Istotne jest natomiast, aby efekty i rezultaty projektu były wdrażane lub przynosiły korzyść na terenie województwa łódzkiego, zgodnie z wskazanym we wniosku miejscem realizacji projektu

3. **Jeżeli dopuszczalne jest wykonywanie części prac B+R przez organizację badawczą poza województwem łódzkim, czy związane z tym koszty mogą stanowić wydatki kwalifikowalne projektu? Prosimy również o wskazanie,**

czy istnieją w tym zakresie ograniczenia dotyczące rodzaju prac, udziału tych kosztów w projekcie lub konieczności powiązania ich z miejscem realizacji projektu w województwie łódzkim.

Wykonywanie części prac B+R przez organizację badawczą w opisanym przypadku jest dopuszczalne. Koszty mogą zostać uznane za kwalifikowalne, o ile będą bezpośrednio związane z realizacją projektu. Z uwagi na wymóg wiodącej roli w konsorcjum przedsiębiorstwa, udział kosztów realizowanych przez jednostkę naukową spoza województwa łódzkiego nie mogą stanowić większości kosztów w projekcie.

Jeżeli jednak udział organizacji badawczej byłyby na zasadach podwykonawstwa to koszty podwykonawstwa w tym przypadku organizacji badawczej nie będą mogły przekroczyć 25% kosztów kwalifikowalnych organizacji badawczej. Limit oblicza się odrębnie dla każdego podmiotu.

Ostateczna kwalifikowalność wydatków zostanie oceniona przez niezależnego eksperta po zapoznaniu się z dokumentacją przedstawioną przez Wnioskodawcę.

4. **Czy dofinansowanie w ramach Typu projektu 1 (Inwestycje produkcyjne) przekazywane jest w całości w formie dotacji bezzwrotnej, czy też przewiduje się jakiekolwiek elementy zwrotne (np. dotację warunkową uzależnioną od poziomu sprzedaży), jak ma to miejsce w innych programach inwestycyjnych?**

   Całości dofinansowania przekazywana jest w formie dotacji bezzwrotnej.

5. **Czy w przypadku zakupu pojedynczych nowych maszyn lub urządzeń produkcyjnych istnieje możliwość rozliczenia ich w ramach pomocy de minimis (z intensywnością wsparcia do 85%), czy też każdy zakup środków trwałych wchodzących w skład nowej linii produkcyjnej musi obligatoryjnie zostać objęty Regionalną Pomocą Inwestycyjną (RPI) i rozliczony według stawek właściwych dla wielkości przedsiębiorstwa (60%/50%/40%)?**

   Projekty finansowane w ramach typu projektu nr 1 mają możliwość rozliczenia ich w ramach pomocy de minimis (z intensywnością wsparcia do 85%) lub w ramach Regionalnej Pomocy Inwestycyjnej (za wyjątkiem kosztów pośrednich).

   Projekty finansowane w ramach typu projektu nr 2 mają możliwość rozliczenia ich w ramach pomocy de minimis jedynie kosztów pośrednich a koszty bezpośrednie na podstawie Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe.

6. **W przypadku gdy projekt inwestycyjny obejmuje zarówno zakupy maszyn na podstawie RPI, jak i wydatki wspierające/towarzyszące kwalifikujące się do pomocy de minimis, czy w budżecie wniosku o dofinansowanie w aplikacji WOD2021 należy przypisać poszczególne środki trwałe do osobnych limitów**

pomocy, czy cały moduł środków trwałych musi mieć jednoznacznie wybrane przeznaczenie pomocy (RPI)?

Wydatki winny być przypisane odpowiednio do adekwatnych limitów. Ponadto należy mieć na uwadze zapisy par. 10 ust. 9 dotyczące efektu zachęty. Pamiętać należy również, że udział procentowy przyjętego poziomu dofinansowania musi być jednakowy dla każdego wydatku kwalifikowalnego objętego danym rodzajem pomocy (pomocą publiczną lub pomocą de minimis).

7. **Czy w jednym projekcie typu 1 dopuszczalne jest objęcie inwestycją kilku produktów lub grup produktów, jeżeli wszystkie spełniają wymagania dotyczące kwalifikacji produktu przewidziane dla typu 1, przy czym dla poszczególnych produktów projekt powoduje różnego rodzaju przyrost zdolności przemysłowych – np. zwiększenie istniejącej zdolności produkcyjnej dla jednego produktu oraz uruchomienie produkcji nowych produktów dla pozostałych?**

   W opisanym przypadku byłyby to:

   - **istniejące rodziny karabinków,**
   - **nowa rodzina pistoletów,**
   - **nowe magazynki do pistoletów.**

   Dla typu 1 projektu dopuszczalne jest objęcie inwestycją kilku produktów lub grup produktów w jednym projekcie.

   Regulamin naboru wskazuje, że typ 1 projektu obejmuje inwestycje produkcyjne dotyczące technologii, produktów lub procesów istotnych dla zdolności obronnych, a inwestycja ma prowadzić do utworzenia lub zwiększenia zdolności do wytwarzania produktu związanego z obronnością albo innego produktu do celów obronnych.

   Jednocześnie kryterium „Kwalifikacja produktu według SAFE” wyraźnie wskazuje, że produktem objętym oceną może być produkt końcowy, komponent, podsystem, podzespół albo oprogramowanie, natomiast kryterium „Przyrost zdolności przemysłowych” dopuszcza zarówno uruchomienie wytwarzania produktu, jak i zwiększenie istniejącej zdolności produkcyjnej.

   Kluczowy jest tutaj Załącznik nr 11 Ocena potencjału obronnościowego/ dual -use, gdzie należy udowodnić zgodność z SAFE

8. **Czy magazynki do pistoletów mogą być traktowane na potrzeby oceny projektu jako odrębny „produkt objęty inwestycją”, mimo że stanowią jednocześnie komponent pistoletu, jeżeli w ramach projektu zostanie utworzona odrębna zdolność do ich powtarzalnego wytwarzania? Pytanie to wynika w szczególności z faktu, że kryterium „Kwalifikacja produktu według SAFE” dopuszcza jako produkt objęty oceną m.in. komponent, podsystem lub podzespół.**

Tak, ponieważ kryterium „Kwalifikacja produktu według SAFE” stanowi wprost, że produktem objętym oceną może być produkt końcowy, komponent, podsystem, podzespół albo oprogramowanie. Tak samo Załącznik nr 11 w części A.1 wskazuje, że „produktem objętym oceną może być produkt końcowy, komponent, podsystem, podzespół albo oprogramowanie”. Co więcej, Załącznik nr 11 wymaga, aby w przypadku, gdy produkt stanowi część innego produktu lub systemu, wskazać ten produkt lub system oraz funkcję, którą komponent w nim pełni.

Dlatego magazynki mogą zostać przedstawione jako samodzielny produkt objęty inwestycją, jeżeli projekt tworzy odrębną zdolność do ich powtarzalnego wytwarzania, a wnioskodawca wykaże ich funkcję, przewidywane zastosowanie oraz związek z zastosowaniem obronnym.

9. **W jaki sposób należy stosować kryteria punktowe specyficzne dla Typu 1 w przypadku projektu obejmującego kilka produktów? Czy warunki każdego z kryteriów należy badać odrębnie dla poszczególnych produktów, a punkty mogą zostać przyznane projektowi w sytuacji, gdy warunki danego kryterium spełnia co najmniej jeden z produktów objętych inwestycją, czy też warunki danego kryterium muszą być spełnione w odniesieniu do wszystkich produktów objętych projektem?**

   W szczególności, czy w kryterium „Utworzenie nowej zdolności przemysłowej w województwie łódzkim lub w Polsce” możliwe jest przyznanie projektowi 5 pkt w sytuacji, gdy w odniesieniu do jednego z produktów objętych inwestycją – np. magazynków do pistoletów – zostanie wykazane, że na dzień złożenia wniosku w Polsce nie istnieje zdolność przemysłowa do powtarzalnego wytwarzania produktu o tej samej podstawowej funkcji i przewidywanym zastosowaniu, mimo że taka nowość nie występuje w odniesieniu do pozostałych produktów objętych projektem?

   Analogicznie, czy w kryterium „Wkład w bezpieczeństwo i ciągłość dostaw” możliwe jest przyznanie punktów na podstawie sytuacji dotyczącej jednego (a nie wszystkich) z produktów objętych inwestycją – np. magazynków – jeżeli zostanie wykazane, że dostawy tego produktu do UE są zależne od jednego lub ograniczonej liczby źródeł w UE lub poza UE, a projekt prowadzi do utworzenia w Polsce nowego, niezależnego źródła dostaw tego produktu?

   Kryteria punktowe specyficzne dla typu 1 w przypadku projektu obejmującego kilka produktów zostanie spełnione i będą przyznane punkty, jeżeli co najmniej jeden z produktów objętych inwestycją spełni opisane w danym kryterium punktowym podane warunki.

   Kryteria punktowe, oceniane na tej podstawie to:

   a) Priorytet produktów podwójnego zastosowania;

   b) Wkład w priorytetowe obszary zdolności obronnych;

   c) Utworzenie nowej zdolności przemysłowej w Polsce;

d) Skalowalność zdolności przemysłowej;

e) Kontrola nad kluczową technologią;

f) Zewnętrzne potwierdzenie zapotrzebowania;

g) Wkład w bezpieczeństwo i ciągłość dostaw;

h) Wielkość przedsiębiorstwa;

i) Realizacja wskaźnika;

j) Potwierdzone kompetencje

10. **Jeżeli odpowiedź na powyższe pytania jest pozytywna, czy w formularzu „Ocena potencjału obronnościowego/dual-use" należy przedstawić odrębnie dla poszczególnych produktów stan bazowy, stan docelowy oraz uzasadnienie spełnienia właściwych kryteriów, czy też produkty te powinny zostać opisane łącznie jako jedna zdolność przemysłowa w obszarze broni strzeleckiej?**

Załącznik nr 11 jest skonstruowany wokół pojęcia konkretnego „produktu objętego inwestycją". W części A.2 wymaga określenia stanu bazowego i docelowego za pomocą tych samych wskaźników oraz wskazania elementów inwestycji odpowiedzialnych za zmianę. Należy tu opisać każdy produkt oddzielnie – w zakresie, w jakim jest to istotne dla danego kryterium – przedstawić jego funkcję, zastosowanie, zdolność produkcyjną, źródła danych i wpływ projektu.

11. **Czy w jednym projekcie typu 1 dopuszczalne jest zastosowanie dwóch podstaw pomocy w następującym modelu:**

    - **regionalnej pomocy inwestycyjnej dla wydatków służących wyłącznie zwiększeniu zdolności produkcyjnej w zakresie już produkowanych karabinków,**
    - **pomocy de minimis dla odrębnych wydatków związanych wyłącznie z uruchomieniem produkcji nowych pistoletów i magazynków?**

Regulamin naboru wprost stanowi, że wydatki kwalifikowalne w ramach typu 1 projektu mogą być finansowane w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej i pomocy de minimis. Można łączyć oba rodzaje pomocy.

W konsekwencji dopuszczalny jest – co do zasady – model, w którym w jednym projekcie występują dwa wyodrębnione zakresy:

- pomoc regionalna przeznaczona na sfinansowanie maszyny i urządzenia przeznaczone wyłącznie do zwiększenia zdolności produkcyjnej istniejących karabinków;
- pomoc de minimis przeznaczona na specjalistyczne matryce, formy, wykrojniki, tłoczniki i inne oprzyrządowanie przeznaczone wyłącznie do uruchomienia produkcji nowych pistoletów i magazynków.

Kluczowe jest rzeczywiste wyodrębnienie zakresów oraz prawidłowe przypisanie wydatków do właściwej podstawy pomocy.

12. **Czy w opisanym przypadku zakres finansowany regionalną pomocą inwestycyjną może zostać zakwalifikowany jako inwestycja początkowa polegająca na zwiększeniu zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, jeżeli wszystkie aktywa finansowane w ramach RPI będą wykorzystywane wyłącznie do produkcji karabinków już wytwarzanych przez przedsiębiorstwo i nie będą wykorzystywane do produkcji nowych pistoletów ani magazynków?**

    Tak, pod warunkiem, że zakres finansowany pomocy regionalnej rzeczywiście ogranicza się do zwiększenia istniejącej produkcji karabinków. Regulamin wskazuje, że pomoc regionalna może zostać przyznana na inwestycję początkową określoną w art. 2 pkt 49 rozporządzenia 651/2014. Jednocześnie Załącznik nr 11 i kryterium „Przyrost zdolności przemysłowych" wyraźnie rozróżniają:

    - uruchomienie wytwarzania produktu,
    - zwiększenie zdolności produkcyjnej, skali lub przepustowości.

    W opisanym wariancie zakup maszyn finansowanych z pomocy regionalnej będzie bezpośrednio prowadził do zwiększenia istniejącej zdolności produkcyjnej w zakresie karabinków, które już są produkowane przez przedsiębiorstwo.

    Jeżeli jednocześnie:

    - maszyny nie będą wykorzystywane do produkcji pistoletów ani do produkcji magazynków,
    - wydatki dotyczące nowych produktów zostaną wyodrębnione i objęte de minimis,

    to istnieją mocne podstawy do zakwalifikowania zakresu pomocy regionalnej jako inwestycji początkowej polegającej na zwiększeniu zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu.

13. **Czy w takiej sytuacji w części I.1 Załącznika nr 13 „Pomoc publiczna i pomoc de minimis" prawidłowe będzie wskazanie jako dominującej kategorii inwestycji początkowej „zwiększenia zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu"?**

    Tak, jeżeli Załącznik nr 13 odnosi tę kwalifikację do zakresu inwestycji finansowanej regionalną pomocą inwestycyjną.

    W opisanym modelu dominującą kategorią pomocy publicznej powinno być „zwiększenie zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu", ponieważ zakres pomocy publicznej dotyczy wyłącznie istniejącego produktu, tj. karabinków, i prowadzi do zwiększenia ich zdolności produkcyjnej.

    Jednocześnie należy bardzo wyraźnie zaznaczyć, że uruchomienie produkcji pistoletów i magazynków jest odrębnym zakresem rzeczowym projektu, finansowanym z pomocy de minimis.

Takie rozdzielenie jest szczególnie istotne dlatego, że regulamin nakłada warunek 200% wartości księgowej ponownie wykorzystywanych aktywów w przypadku, gdy inwestycja początkowa polega na dywersyfikacji istniejącego zakładu.

14. **Czy w odniesieniu do części projektu dotyczącej pistoletów i magazynków, której wydatki byłyby finansowane wyłącznie pomocą de minimis, wykorzystanie przy produkcji tych nowych produktów również maszyn i urządzeń posiadanych przez przedsiębiorstwo przed rozpoczęciem projektu powoduje konieczność stosowania warunku dotyczącego wartości księgowej ponownie wykorzystywanych aktywów, właściwego dla regionalnej pomocy inwestycyjnej na dywersyfikację istniejącego zakładu?**

    Nie, ponieważ nie wynika to z zasad RPI, jeżeli część dotycząca nowych produktów jest rzeczywiście finansowana wyłącznie pomocą de minimis.

    Regulamin naboru przewiduje warunek przekroczenia o co najmniej 200% wartości księgowej ponownie wykorzystywanych aktywów wyłącznie w sytuacji, gdy inwestycja początkowa polega na dywersyfikacji istniejącego zakładu. Warunek ten jest związany z regionalną pomocą inwestycyjną i art. 14 rozporządzenia 651/2014.

    Jeżeli zatem:

    - pistolety są nowym produktem,
    - magazynki są nowym produktem,
    - wydatki na uruchomienie ich produkcji są finansowane wyłącznie de minimis,

    istniejące maszyny wykorzystywane do ich produkcji nie są objęte RPI, to samo wykorzystanie tych maszyn przy produkcji nowych produktów nie powoduje automatycznie obowiązku zastosowania testu 200%.

15. **Czy prawidłowe jest założenie, że warunek wskazany w art. 14 ust. 7 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 oraz w części I.2 Załącznika nr 13 do wniosku o dofinansowanie nie znajduje zastosowania do istniejących aktywów wykorzystywanych przy produkcji pistoletów i magazynków, jeżeli wydatki związane z uruchomieniem tych nowych produktów są finansowane wyłącznie pomocą de minimis, natomiast regionalna pomoc inwestycyjna nie jest przyznawana na dywersyfikację produkcji?**

    Art. 14 ust. 7 rozporządzenia 651/2014 ustanawia szczególny warunek dla pomocy przyznawanej na dywersyfikację istniejącego zakładu. Regulamin naboru powtarza ten warunek, wskazując, że w przypadku takiej inwestycji koszty kwalifikowalne muszą przekraczać o co najmniej 200% wartość księgową ponownie wykorzystywanych aktywów.

    Jeżeli natomiast nowe pistolety i magazynki nie są finansowane w ramach RPI, lecz wydatki z nimi związane są finansowane w ramach de minimis, nie można utożsamiać tego zakresu z inwestycją początkową objętą RPI na dywersyfikację.

Warunek 200% należy więc odnosić do tej części inwestycji, która jest objęta RPI i dla której wybrano kategorię inwestycji początkowej podlegającą temu warunkowi.

W opisanym wariancie zakres RPI został określony jako zwiększenie zdolności produkcyjnej karabinków, a nie jako dywersyfikacja.

16. **W konsekwencji, czy w opisanym wariancie prawidłowe byłoby pozostawienie części I. Załącznika nr 13 („Projekt dotyczy dywersyfikacji produkcji zakładu") jako „nie dotyczy", skoro zakres objęty regionalną pomocą inwestycyjną obejmuje wyłącznie zwiększenie zdolności produkcyjnej w zakresie już wytwarzanych karabinków, natomiast uruchomienie nowych produktów finansowane jest pomocą de minimis?**

Część I.2 Załącznika nr 13 może zostać oznaczona jako „nie dotyczy" ponieważ dotyczy kwalifikacji inwestycji początkowej w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej, z zastrzeżeniem, że opis projektu powinien bardzo wyraźnie pokazywać, iż uruchomienie pistoletów i magazynków stanowi odrębny zakres rzeczowy finansowany de minimis, a nie część inwestycji początkowej finansowanej RPI.

17. **Czy w ramach jednego projektu typu 1 dopuszczalne jest objęcie części bezpośrednich wydatków regionalną pomocą inwestycyjną, a odrębnych bezpośrednich wydatków pomocą de minimis?**

Co do zasady tak. Pamiętać należy, że udział procentowy przyjętego poziomu dofinansowania musi być jednakowy dla każdego wydatku kwalifikowalnego objętego danym rodzajem pomocy (pomocą publiczną lub pomocą de minimis).

18. **Jeżeli tak, prosimy o wskazanie, czy dla wydatków objętych pomocą de minimis maksymalny poziom dofinansowania wynosi 85% oraz czy istnieją kategorie bezpośrednich wydatków, które - poza kosztami prac przygotowawczych i usług doradczych - mogą być finansowane wyłącznie albo opcjonalnie w ramach pomocy de minimis.**

Regulują to zapisy Regulaminu wyboru projektów w sposób konkurencyjny… w § 14 Pomoc publiczna i pomoc de minimis, punkt „1.W przypadku wystąpienia pomocy publicznej lub pomocy de minimis wsparcie udzielane będzie zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności na podstawie…".

19. **Czy w przypadku projektu obejmującego roboty budowlane wymagające uzyskania pozwolenia na budowę, dla uzyskania 6 pkt w kryterium „Przygotowanie projektu" konieczne jest posiadanie na dzień złożenia wniosku wydanej decyzji o pozwoleniu na budowę, czy wystarczające jest posiadanie kompletnej dokumentacji technicznej stanowiącej załącznik do wniosku o wydanie pozwolenia na budowę?**
Prosimy o doprecyzowanie z uwagi na zapis kryterium, zgodnie z którym z jednej strony do rozpoczęcia inwestycji nie powinno być konieczne pozyskanie innych dokumentów niż umowa o dofinansowanie, natomiast

z drugiej strony w odniesieniu do robót budowlanych wskazano dokumentację techniczną będącą załącznikiem do wniosku o wydanie pozwolenia.

Zgodnie z treścią kryterium pozwolenie na budowę jest niezbędne aby otrzymać 6 punków – „*wnioskodawca dołączył do wniosku o dofinansowanie wszystkie dokumenty niezbędne do rozpoczęcia wszystkich inwestycji objętych projektem, co oznacza, że w momencie składania wniosku o dofinansowanie do rozpoczęcia realizacji wszystkich inwestycji objętych projektem nie jest konieczne pozyskanie innych dokumentów niż umowa o dofinansowanie projektu*".

20. **Prosimy o potwierdzenie czy produkt ogólnego zastosowania, który nie jest objęty Wspólnym wykazem uzbrojenia UE, może zostać uznany za „inny produkt do celów obronnych", jeżeli Wnioskodawca wykaże co najmniej jedną z przesłanek 1-4 wskazanych w definicji kryterium oraz udokumentuje bezpośredni związek produktu z konkretnym zastosowaniem obronnym.**

    Zgodnie z treścią kryterium *„W przypadku produktu ogólnego zastosowania bezpośredni związek ze wskazanym zastosowaniem obronnym uznaje się za wykazany, jeżeli spełniona jest co najmniej jedna z następujących przesłanek…"*. Więc wystarczy jedna przesłanka.

21. **Czy wystarczającym sposobem udokumentowania takiego związku mogą być dokumenty pochodzące od potencjalnych odbiorców lub integratorów, np. listy intencyjne, w których wskazane zostaną: konkretny produkt lub system obronny albo klasa systemów, funkcja produktu objętego inwestycją, wymagane parametry techniczne, jakościowe lub bezpieczeństwa oraz planowany sposób jego wykorzystania?**

    Czy dla spełnienia tego kryterium konieczne jest posiadanie istniejącego kontraktu lub wcześniejszej sprzedaży produktu do sektora obronnego, czy wystarczające może być wiarygodne i weryfikowalne udokumentowanie jego planowanego zastosowania?

    Prosimy również o potwierdzenie czy dokumenty potwierdzające zainteresowanie potencjalnych odbiorców mogą jednocześnie stanowić dowód zarówno na bezpośredni związek produktu z zastosowaniem obronnym w kryterium nr 1, jak i na zapotrzebowanie i przewidywane wykorzystanie produktu w kryterium nr 4.

    Weryfikacja sposobu udokumentowania przesłanki to jest obszar kompetencji eksperta i IP nie ma możliwości zajęcia wiążącego stanowiska.

22. **W informacjach dotyczących naboru wskazano jako przykładowy rodzaj przedsięwzięcia:**

    „Inwestycje w przedsiębiorstwach dotyczące technologii, produktów lub procesów o znaczeniu dla zdolności obronnych lub technologii podwójnego zastosowania. Niskoseryjna, pilotażowa produkcja technologii służy wyłącznie demonstracji, testowaniu i walidacji rozwiązań oraz potwierdzeniu ich

potencjału przemysłowego. Wsparcie nie obejmuje finansowania bieżącej produkcji ani realizacji zamówień obronnych.”

Jednocześnie w Regulaminie wyboru projektów, w odniesieniu do pierwszego typu projektu, wskazano:

„Wobec powyższego w ramach niniejszego naboru realizowanego w Priorytecie 13 wsparcie będą mogły uzyskać przedsięwzięcia polegające na:

Inwestycjach w przedsiębiorstwach dotyczących technologii, produktów lub procesów o znaczeniu dla zdolności obronnych lub technologii podwójnego zastosowania. Niskoseryjna, pilotażowa produkcja technologii służąca wyłącznie demonstracji, testowaniu i walidacji rozwiązań oraz potwierdzeniu ich potencjału przemysłowego. Wsparcie nie obejmuje finansowania bieżącej produkcji ani realizacji zamówień obronnych.”

W związku z powyższym prosimy o jednoznaczne wyjaśnienie, czy przytoczony zapis dotyczący niskoseryjnej, pilotażowej produkcji technologii służącej wyłącznie demonstracji, testowaniu i walidacji rozwiązań stanowi ograniczenie odnoszące się do wszystkich inwestycji realizowanych w ramach pierwszego typu projektu.

Niskoseryjna/pilotażowa produkcja jest jednym z możliwych sposobów realizacji inwestycji, a nie generalnym warunkiem każdego projektu typu 1.

23. **Czy wsparcie inwestycji produkcyjnych jest możliwe wyłącznie w przypadku, gdy inwestycja dotyczy niskoseryjnej/pilotażowej produkcji służącej demonstracji, testowaniu i walidacji rozwiązań oraz potwierdzeniu ich potencjału przemysłowego, czy też w ramach pierwszego typu projektu możliwe jest również dofinansowanie inwestycji prowadzącej do zwiększenia zdolności produkcyjnych przedsiębiorstwa w zakresie technologii lub produktów istotnych dla zdolności obronnych lub odporności?**

Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, w niniejszym naborze przewidziano możliwość przyznania dofinansowania inwestycji prowadzącej do zwiększenia zdolności produkcyjnych przedsiębiorstwa w zakresie technologii lub produktów istotnych dla zdolności obronnych lub odporności. Zwiększenie zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu należy przy tym rozumieć jako zwiększenie zdolności wytwórczych w istniejącym zakładzie w zakresie produktów/usług już świadczonych w momencie złożenia wniosku.

Z kolei w przypadku zdolności przemysłowych służących wzmacnianiu zdolności obronnych, zdolność ta obejmuje możliwość:

- rozwijania,
- wytwarzania,
- zwiększania skali produkcji

technologii, produktów lub procesów o znaczeniu dla zdolności obronnych lub dual-use.

To oznacza, że zwiększenie skali istniejącej produkcji jest samo w sobie przewidzianym rezultatem inwestycji.

24. **Pytanie 3: W szczególności prosimy o potwierdzenie, czy duże przedsiębiorstwo działające już w sektorze obronnym, posiadające istniejącą działalność produkcyjną, może ubiegać się o dofinansowanie projektu inwestycyjnego polegającego np. na zakupie nowych maszyn, urządzeń lub linii technologicznych, którego rezultatem będzie zwiększenie zdolności produkcyjnych w zakresie produktów przeznaczonych dla sektora obronnego.**

    Tak, co do zasady takie koszty mogą zostać uznane za kwalifikowalne. Ostateczna ocena kwalifikowalności wydatków zostanie przeprowadzone przez niezależnego eksperta po zapoznaniu się przez niego z dokumentacją złożoną przez Wnioskodawcę.

25. **Czy taki projekt może zostać objęty wsparciem, jeżeli inwestycja dotyczy technologii, produktów lub procesów o znaczeniu dla zdolności obronnych lub technologii podwójnego zastosowania, ale jej celem nie jest wyłącznie uruchomienie niskoseryjnej/pilotażowej produkcji na potrzeby demonstracji, testowania i walidacji rozwiązania?**

    Prosimy również o doprecyzowanie, jak w tym kontekście należy interpretować zapis, zgodnie z którym „wsparcie nie obejmuje finansowania bieżącej produkcji ani realizacji zamówień obronnych”.

    Tak, taki projekt może zostać objęty wsparciem, pod warunkiem że spełnia kluczowe warunki kwalifikowalności dotyczące charakteru inwestycji oraz wyłączeń wsparcia. Wystarczy, że projekt dotyczy inwestycji w technologie, produkty lub procesy o znaczeniu dla zdolności obronnych / podwójnego zastosowania (Dual-Use) – nie musi ograniczać się wyłącznie do demonstracji/pilotażu. Wsparcie musi mieć charakter inwestycyjny (CAPEX), a nie operacyjny (OPEX). Projekt tworzy potencjał/infrastrukturę, a nie finansuje wykonanie konkretnych zamówień handlowych lub kontraktów obronnych.

26. **Czy wyłączenie to oznacza jedynie brak możliwości finansowania kosztów związanych z samym prowadzeniem bieżącej produkcji oraz realizacją konkretnych zamówień obronnych, czy też należy je rozumieć szerzej – jako wyłączenie możliwości dofinansowania również nakładów inwestycyjnych (CAPEX), których efektem jest zwiększenie zdolności produkcyjnych przedsiębiorstwa na potrzeby przyszłej produkcji dla sektora obronnego?**

    Rozstrzygnięcie powyższej kwestii jest dla nas istotne z punktu widzenia prawidłowej oceny kwalifikowalności planowanej inwestycji oraz podjęcia decyzji o przygotowaniu projektu w ramach naboru.

Wyłączenie to oznacza jedynie brak możliwości finansowania kosztów związanych z samym prowadzeniem bieżącej produkcji oraz realizacją konkretnych zamówień obronnych.

27. **Czy wnioskodawcą w ramach Typu 1 może być przedsiębiorstwo z branży budowlanej, świadczące usługi robót budowlano-montażowych na placu budowy (m.in. montaż i osadzanie modułowych schronów jako wykonawca/podwykonawca producenta schronów), które w ramach projektu planuje zakup specjalistycznego sprzętu i maszyn budowlanych (np. dźwigów, koparek, palownic) niezbędnych do realizacji tych prac?**

    Czy świadczenie usług budowlano-montażowych infrastruktury ochronnej spełnia wymóg „utworzenia lub zwiększenia zdolności przemysłowych do wytwarzania produktów/komponentów", czy też Typ 1 jest stricte ograniczony wyłącznie do podmiotów prowadzących produkcję przemysłową (stacjonarną) wyrobów w zakładzie produkcyjnym?

    Nabór FELD.13.01-IP.02-001/26 skierowany jest do wnioskodawców będących przedsiębiorstwami oraz konsorcjów z wiodącą rolą przedsiębiorcy. Regulamin naboru nie stanowi ograniczeń co do rodzaju działalności gospodarczej prowadzonej przez potencjalnych wnioskodawców. Warunkiem jest jednak, żeby wnioskodawcy ci w ramach typu 1 realizowali inwestycje dotyczące technologii, produktów lub procesów o znaczeniu dla zdolności obronnych lub technologii podwójnego zastosowania. Przez technologie o znaczeniu dla zdolności obronnych należy rozumieć technologie, produkty lub procesy, których zasadnicza funkcja pozostaje w bezpośrednim związku z zastosowaniami obronnymi lub ze wzmacnianiem zdolności technologicznych i przemysłowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności. Z kolei przez technologie podwójnego zastosowania (dual-use) należy rozumieć technologie, produkty, oprogramowanie lub know-how, które mogą mieć zarówno zastosowanie cywilne, jak i wojskowe. Przedsiębiorstwo z branży budowlanej, świadczące usługi robót budowlano-montażowych na placu budowy (m.in. montaż i osadzanie modułowych schronów jako wykonawca/podwykonawca producenta schronów) będzie mogło aplikować w powyższym naborze pod warunkiem, że w ramach projektu będzie realizowało wyżej wskazane inwestycje związane z obronnością lub technologiami podwójnego zastosowania. Samo świadczenie usług budowlanych tego warunku nie spełnia. Przedmiotem naboru jest wybór do dofinansowania projektów w sposób konkurencyjny, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia celu określonego dla Działania FELD.13.01 Zdolności przemysłowe dla obronności i technologii podwójnego zastosowania. Celem szczegółowym Działania FELD.13.01 jest zwiększanie zdolności przemysłowych w celu wspierania zdolności obronnych, przy priorytetowym traktowaniu zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania.

    Jednocześnie należy mieć na uwadze obowiązek spełnienia kryterium dostępu pn. „Przyrost zdolności przemysłowych" - Przyrost względem stanu bazowego może polegać na jednej lub kilku zmianach, w szczególności na:

- uruchomieniu wytwarzania produktu albo nowego procesu lub technologii bezpośrednio służących jego wytwarzaniu;
- zwiększeniu zdolności produkcyjnej, skali lub przepustowości;
- uzyskaniu zdolności do wytwarzania produktu o nowych parametrach technicznych, jakościowych, użytkowych, niezawodnościowych lub bezpieczeństwa albo spełniającego nowe normy, standardy lub wymagania;
- zwiększeniu elastyczności produkcji, czyli mierzalnej możliwości wytwarzania nowych wariantów produktu lub dostosowania profilu produkcji do jego wytwarzania.,

Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania.

W przypadku planowanego projektu rekomendujemy zatem w pierwszej kolejności jednoznaczne zidentyfikowanie produktu lub komponentu objętego inwestycją oraz opisanie procesu jego wytwarzania, a następnie wykazanie, w jaki sposób każda z planowanych maszyn przyczynia się bezpośrednio do utworzenia lub zwiększenia zdolności przemysłowych.

28. Czy w ramach Typu 1 dopuszczalny jest zakup ciężkich maszyn i pojazdów specjalistycznych/budowlanych napędzanych silnikami spalinowymi (paliwa kopalne – Pb/ON), w sytuacji gdy na rynku nie istnieją komercyjnie dostępne i bezemisyjne (elektryczne/wodorowe) alternatywy o odpowiednich parametrach technicznych dla danej klasy sprzętu?

Jakie konkretnie dokumenty lub analizy rynkowe (np. w ramach analizy DNSH / wykazania braku alternatywy zeroemisyjnej) wnioskodawca zobowiązany jest dołączyć do wniosku o dofinansowanie, aby wydatek ten został uznany za kwalifikowalny?

W odniesieniu do maszyn i urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi obowiązuje zasada, zgodnie z którą tego rodzaju wydatki są co do zasady niekwalifikowalne.

Regulamin przewiduje jednak wyjątek pozwalający na kwalifikowanie inwestycji w maszyny lub urządzenia zasilane poprzez spalanie paliw kopalnych, jeżeli nie ma opłacalnej alternatywnej technologii możliwej do zastosowania w ramach projektu.

Oznacza to, że zakup ciężkich maszyn budowlanych wyposażonych w silniki Diesla lub inne silniki spalinowe nie jest automatycznie wykluczony, jeżeli w konkretnym przypadku zostanie wykazane, że nie istnieje dostępna, osiągalna i możliwa do zastosowania alternatywa niewykorzystująca spalania paliw kopalnych, która pozwoliłaby osiągnąć zakładany cel i efekt gospodarczy projektu.

W przypadku planowania zakupu takich maszyn należy obowiązkowo wypełnić Załącznik do wniosku nr 17 „Paliwa alternatywne”. Instrukcja przygotowania wniosku wymaga w tym przypadku szczegółowego uzasadnienia, dlaczego nie można

zastosować maszyn i urządzeń zeroemisyjnych, a także przedstawienia rozeznania rynku w zakresie sposobu zasilania planowanych do zakupu urządzeń.

Zasadne jest zatem, aby analiza ta obejmowała w szczególności:

- szczegółowe wymagania techniczne dotyczące maszyny niezbędnej do realizacji projektu;
- analizę dostępnych na rynku rozwiązań elektrycznych, wodorowych lub innych niewykorzystujących spalania paliw kopalnych;
- porównanie parametrów technicznych dostępnych alternatyw z wymaganiami projektu;
- informacje dotyczące dostępności takich maszyn na rynku;
- oferty lub informacje handlowe producentów i dystrybutorów;
- w przypadku braku odpowiedniej alternatywy – dokumenty lub korespondencję potwierdzające ten fakt;
- w przypadku powoływania się na brak opłacalności – odpowiednie porównanie ekonomiczne dostępnych rozwiązań.

Jednocześnie informuję, że ostateczna ocena kwalifikowalności poszczególnych wydatków oraz ich zgodności z Regulaminem będzie dokonywana przez Komisję Oceny Projektów na etapie oceny projektu po zapoznaniu się z całością dokumentacji.

29. **Wg Regulamin wyboru projektów § 1, możliwe jest dofinansowanie projektów polegających na „Badaniach przemysłowych i eksperymentalnych pracach rozwojowych albo eksperymentalnych pracach rozwojowych, ukierunkowanych na rozwój technologii, produktów lub procesów o znaczeniu dla zdolności obronnych lub technologii podwójnego zastosowania. Projekty ukierunkowane na opracowanie, testowanie, walidację i demonstrację nowych lub istotnie ulepszonych technologii, produktów lub procesów o znaczeniu dla zdolności obronnych lub technologii podwójnego zastosowania, w tym przygotowanie prototypów, demonstratorów oraz instalacji pilotażowych, prowadzące do osiągnięcia poziomu gotowości technologicznej umożliwiającego pierwsze wdrożenie przemysłowe.” Z powyższego jasno wynika, iż w projekcie można ująć przygotowanie prototypu.**

    Natomiast § 10 Regulaminu, p. 4) wskazuje, iż do wydatków niekwalifikowanych dla typu projektu: projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw (TRL 4–9), realizowane samodzielnie lub we współpracy z organizacjami badawczymi zalicza się m.in. zakup elementów służących do budowy prototypu i na stałe zainstalowanych w prototypie, instalacji pilotażowej lub demonstracyjnej.

    Czyli z powyższego wynika, iż w projekcie budowa prototypu nie będzie kwalifikowana.

Proszę o wyjaśnienie powyższej nieścisłości i jednoznaczne wskazanie, czy w ramach projektu można przygotować prototyp, czy też nie i czy przygotowanie prototypu produktu dual use będzie kwalifikowane.

Zgodnie z § 1 Regulaminu wyboru projektów, przedmiotem wsparcia mogą być projekty obejmujące m.in. przygotowanie prototypów, demonstratorów oraz instalacji pilotażowych.

Oznacza to, że przygotowanie i wykonanie prototypu produktu dual use jest dopuszczalnym elementem projektu B+R, o ile prototyp jest związany z realizacją prac B+R i służy osiągnięciu zakładanych celów oraz rezultatów projektu.

Jednocześnie § 10 Regulaminu i wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków dla Działania 13.01 przewidują katalog wydatków niekwalifikowanych. W przypadku projektów B+R (TRL 4–9) wskazano m.in. że kosztem niekwalifikowalnym będzie zakup elementów służących do budowy prototypu, instalacji pilotażowej lub demonstracyjnej, które są na stałe zainstalowane w takim prototypie, a także określone wydatki dotyczące prototypów przeznaczonych do sprzedaży, realizacji zamówień lub regularnego wykorzystania produkcyjnego lub usługowego.

Powyższe oznacza, że koszty przygotowania prototypu będą kwalifikowalne pod warunkiem, że elementy użyte do jego budowy nie zostaną zainstalowane w nim na stałe. Zgodnie bowiem z przepisami GBER w projektach badawczo-rozwojowych (B+R), koszt aparatury, sprzętu oraz budowanych linii pilotażowych/demonstracyjnych, które stanowią środki trwałe jest kwalifikowalny wyłącznie w formie odpisów amortyzacyjnych za okres, w którym był on bezpośrednio wykorzystywany w pracach B+R**.** Niekwalifikowalny natomiast jest ich zakup.

W szczególności należy odróżnić:

- możliwość ujęcia opracowania i wykonania prototypu w zakresie rzeczowym projektu,
- od możliwości finansowania ze środków dofinansowania poszczególnych elementów trwale wbudowanych w prototyp.

W związku z powyższym, należy przyjąć, że:

1. przygotowanie prototypu produktu dual use jest dopuszczalne w ramach projektu B+R;
2. prototyp może stanowić rezultat realizowanych eksperymentalnych prac rozwojowych;
3. nie wszystkie koszty związane z fizycznym wykonaniem prototypu będą jednak kwalifikowalne;
4. w szczególności należy wyłączyć z kosztów kwalifikowalnych te wydatki, które zostały wprost wskazane w § 10 Regulaminu jako niekwalifikowane.

Podsumowując: prototyp produktu dual use może zostać opracowany i wykonany w ramach projektu, jednak sam fakt dopuszczenia prototypu jako elementu projektu nie oznacza, że koszty jego budowy, w szczególności zakup elementów trwale w nim zainstalowanych, będą kwalifikowalne.

Jednocześnie informuję, że ostateczna ocena kwalifikowalności poszczególnych wydatków oraz ich zgodności z Regulaminem będzie dokonywana przez Komisję Oceny Projektów na etapie oceny projektu po zapoznaniu się z całością dokumentacji.

30. **W związku z przygotowaniem projektu w ramach naboru FELD.13.01-IP.02-001/26, typ 2 – projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw (TRL 4–9), realizowane samodzielnie lub we współpracy z organizacjami badawczymi, prosimy o wyjaśnienie zasad udziału organizacji badawczej w konsorcjum.**

    W dokumentacji naboru dostrzegamy rozbieżność pomiędzy zapisami Regulaminu wyboru projektów a kryteriami wyboru projektów.

    W § 15 ust. 2 Regulaminu wyboru projektów wskazano:

    „Partnerami mogą być tylko przedsiębiorstwa (MŚP, duże). W przypadku realizacji projektu partnerskiego, partner wiodący (lider) oraz wszyscy pozostali partnerzy muszą należeć do sektora przedsiębiorców.”

    Jednocześnie w Załączniku nr 4 do Regulaminu – Kryteria wyboru projektów, kryterium dostępu merytoryczne specyficzne dla typu 2, pkt 2 „Realizacja projektu w konsorcjum” wskazano, że:

    „organizacja badawcza, jeżeli uczestniczy w projekcie, jest partnerem projektu, realizuje merytoryczne prace B+R i nie jest podmiotem odpowiedzialnym za gospodarcze wdrożenie wyników projektu”.

    W związku z powyższym prosimy o jednoznaczne potwierdzenie:

    1. **Czy w projekcie typu 2 B+R organizacja badawcza może być członkiem konsorcjum jako partner projektu, mimo zapisu § 15 ust. 2 Regulaminu wskazującego, że partnerami mogą być wyłącznie przedsiębiorstwa?**
    2. **Jeżeli odpowiedź jest twierdząca, który zapis dokumentacji należy traktować jako właściwy dla projektów typu 2 B+R i czy § 15 ust. 2 należy rozumieć jako odnoszący się wyłącznie do partnerstwa przedsiębiorstw, a nie do konsorcjum naukowo-przemysłowego?**
    3. **Czy dopuszczalny jest zatem skład konsorcjum:**
        - **lider – przedsiębiorstwo,**
        - **partner – drugie przedsiębiorstwo,**
        - **partner – organizacja badawcza?**

4. **Czy organizacja badawcza w takim konsorcjum występuje formalnie jako partner projektu w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej, czy też jej udział powinien być ukształtowany w innej formule?**

Powyższe rozstrzygnięcie ma istotne znaczenie dla prawidłowego ukształtowania składu konsorcjum i podziału zadań B+R przed złożeniem wniosku.

Dokumentacja naboru FELD.13.01-IP.02-001/26 dopuszcza realizację projektu w formule konsorcjum naukowo-przemysłowego z rolą wiodącą przedsiębiorcy.

Zgodnie z kryterium „Realizacja projektu w konsorcjum" zawartym w Załączniku nr 4 do Regulaminu, organizacja badawcza, jeżeli uczestniczy w projekcie, jest partnerem projektu, realizuje merytoryczne prace B+R i nie jest podmiotem odpowiedzialnym za gospodarcze wdrożenie wyników projektu.

W związku z powyższym:

1. Organizacja badawcza może uczestniczyć w projekcie w ramach typu 2 jako partner projektu, pomimo ogólnego zapisu § 15 ust. 2 Regulaminu.
2. § 15 ust. 2 należy interpretować łącznie ze szczegółowymi postanowieniami dotyczącymi typu 2. W przypadku konsorcjum naukowo-przemysłowego zastosowanie ma szczegółowe kryterium, które wprost przewiduje udział organizacji badawczej jako partnera.
3. Dopuszczalny jest skład konsorcjum:
    - lider – przedsiębiorstwo,
    - partner – przedsiębiorstwo,
    - partner – organizacja badawcza.

   przy zachowaniu wszystkich warunków określonych w kryterium „Realizacja projektu w konsorcjum".
4. Organizacja badawcza występuje w takim przypadku formalnie jako partner projektu w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej i powinna realizować określony zakres merytorycznych prac B+R. Nie może natomiast być podmiotem odpowiedzialnym za gospodarcze wdrożenie wyników projektu.

Tym samym udział organizacji badawczej w konsorcjum naukowo-przemysłowym w ramach typu 2 jest dopuszczalny, przy zachowaniu wszystkich pozostałych warunków określonych w dokumentacji naboru.

31. **Zgodnie z § 12 pkt 9 Regulaminu wyboru projektów maksymalny poziom dofinansowania kosztów objętych regionalną pomocą inwestycyjną wynosi 40%, z możliwością zwiększenia o 10 punktów procentowych dla średnich oraz o 20 punktów procentowych dla mikro i małych przedsiębiorstw.**

Mapa pomocy regionalnej na lata 2022–2027 przewiduje podwyższenie maksymalnej intensywności o 10 punktów procentowych na obszarach

objętych wsparciem z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Regulamin naboru nie odnosi się do tej kwestii.

Proszę o odpowiedź na pytania:

1. **Czy projekt typu 1 realizowany na obszarze transformacji województwa łódzkiego może uzyskać w tym naborze dofinansowanie wyższe o 10 punktów procentowych, czyli odpowiednio 50%, 60% i 70%?**
2. **Jeżeli tak, to czy o zastosowaniu podwyższonego poziomu decyduje miejsce realizacji projektu, czy siedziba wnioskodawcy?**

W ramach przedmiotowego naboru dodatkowe zwiększenie poziomu dofinansowania o 10 punktów procentowych w związku z realizacją projektu na obszarze objętym Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji nie ma zastosowania.

Działanie FELD.13.01 jest finansowane w całości ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a nie ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. W związku z tym poziom dofinansowania ustalany jest zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie wyboru projektów.

Zgodnie z § 12 pkt 9 Regulaminu maksymalny poziom dofinansowania kosztów objętych regionalną pomocą inwestycyjną wynosi:

- 40% – dla dużych przedsiębiorstw,
- 50% – dla średnich przedsiębiorstw,
- 60% – dla mikro- i małych przedsiębiorstw.

Realizacja projektu na obszarze objętym Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji nie powoduje dodatkowego zwiększenia powyższych poziomów o 10 punktów procentowych.

32. **w związku z przygotowaniem projektu w ramach naboru FELD.13.01-IP.02-001/26, typ 2 – projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw (TRL 4–9) prosimy o wyjaśnienie zasad kwalifikowalności kosztów związanych z budową prototypu/demonstratora.**

Z jednej strony dokumentacja naboru wskazuje, że w ramach eksperymentalnych prac rozwojowych możliwe jest opracowanie prototypów, demonstratorów, projektów pilotażowych, ich testowanie i walidacja.

Z drugiej strony w Zasadach kwalifikowania wydatków dla typu 2 jako wydatki kwalifikowalne wskazano m.in. koszty:

„materiałów, surowców, półproduktów, odczynników, próbek, części, komponentów i środków eksploatacyjnych bezpośrednio wykorzystywanych lub zużywanych podczas prac B+R”

jednocześnie jako wydatki niekwalifikowalne wskazano:

„zakup elementów służących do budowy prototypu i na stałe zainstalowanych w prototypie, instalacji pilotażowej lub demonstracyjnej”.

W związku z powyższym prosimy o wyjaśnienie, jak należy rozgraniczać kwalifikowalne części i komponenty wykorzystywane podczas prac B+R od elementów uznawanych za niekwalifikowalne z uwagi na ich trwałe zainstalowanie w prototypie.

Przykładowo: w projekcie dotyczącym opracowania nowego pojazdu wojskowego planowany jest zakup dostępnego na rynku silnika, który nie jest sam w sobie przedmiotem prac B+R, ale jest niezbędny do budowy prototypu pojazdu i przeprowadzenia prac obejmujących integrację układu napędowego, sterowanie, testy, walidację parametrów oraz badania prototypu w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Po zakończeniu prac silnik pozostaje fizycznie zamontowany w prototypie.

Prosimy o odpowiedź:

1. **Czy koszt zakupu takiego silnika może zostać uznany za koszt kwalifikowalny jako część/komponent bezpośrednio wykorzystywany w pracach B+R, czy też z uwagi na trwałe pozostawienie go w prototypie należy uznać go za wydatek niekwalifikowalny?**
2. **Czy dla kwalifikowalności ma znaczenie fakt, że silnik:**
    - **jest produktem standardowym, dostępnym na rynku,**
    - **nie jest przedmiotem samodzielnych prac B+R,**
    - **jest niezbędny do integracji i testowania nowego rozwiązania,**
    - **po zakończeniu projektu pozostaje integralną częścią prototypu?**
3. **Czy możliwe jest kwalifikowanie kosztu takiego elementu w inny sposób, np. poprzez amortyzację, jeżeli nie może on zostać rozliczony jako materiał, część lub komponent?**

Odpowiadając na pytania:

1. W przypadku gdy silnik jest nabywany w celu jego wykorzystania jako elementu budowanego prototypu pojazdu i po zakończeniu prac B+R pozostaje na stałe zamontowany w prototypie, jego zakup należy uznać za wydatek niekwalifikowalny.

   Należy mieć na uwadze, że możliwość kwalifikowania kosztów części i komponentów bezpośrednio wykorzystywanych lub zużywanych podczas prac B+R nie wyłącza zastosowania szczególnego ograniczenia dotyczącego zakupu elementów służących do budowy prototypu i na stałe w nim zainstalowanych.

   W konsekwencji samo wykazanie, że silnik będzie wykorzystywany podczas prac B+R, nie będzie wystarczające do uznania kosztu jego zakupu za kwalifikowalny, jeżeli jednocześnie będzie on stanowił trwały element prototypu.

2. W przedstawionym przypadku decydujące znaczenie ma okoliczność, że silnik jest elementem służącym do budowy prototypu i po zakończeniu prac pozostaje w nim

na stałe. Taki wydatek został wprost wskazany w katalogu wydatków niekwalifikowalnych.

3. Nie należy traktować amortyzacji jako alternatywnego sposobu kwalifikowania wydatku, który został wprost wyłączony z kwalifikowalności.

   Zasady kwalifikowania wydatków przewidują możliwość uwzględniania odpisów amortyzacyjnych w odniesieniu do określonych składników majątku wykorzystywanych do realizacji prac B+R, zgodnie z warunkami określonymi w dokumentacji. Nie oznacza to jednak, że poprzez zastosowanie amortyzacji można zakwalifikować wydatek, który z uwagi na swój charakter został wskazany jako niekwalifikowalny.

   Ostateczna ocena kwalifikowalności poszczególnych wydatków będzie należała do Komisji Oceny Projektów i zostanie dokonana na podstawie całokształtu przedstawionej dokumentacji.